DIRECTIVA (UE) 2024/884 A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI

din 13 martie 2024

de modificare a Directivei 2012/19/UE privind deșeurile de echipamente electrice și electronice (DEEE)

(Text cu relevanță pentru SEE)

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 192 alineatul (1),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European ([1]),

după consultarea Comitetului Regiunilor,

hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară ([2]),

întrucât:

(1) Directiva 2012/19/UE a Parlamentului European și a Consiliului ([3]) a intrat în vigoare la 13 august 2012 și a înlocuit Directiva 2002/96/CE a Parlamentului European și a Consiliului ([4]).

(2) Panourile fotovoltaice, care nu intrau în domeniul de aplicare al Directivei 2002/96/CE, au fost incluse în domeniul de aplicare al Directivei 2012/19/UE începând cu 13 august 2012, fiind incluse în categoria 4 din anexele I și II, astfel cum se menționează la articolul 2 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2012/19/UE.

(3) Articolul 13 alineatul (1) din Directiva 2012/19/UE impune statelor membre să se asigure că producătorii de echipamente electrice și electronice (EEE) suportă costurile aferente colectării, tratării, valorificării și eliminării în condiții de protecție a mediului a deșeurilor de EEE (DEEE) provenite de la alți utilizatori decât gospodăriile particulare și rezultate din produse introduse pe piață după data de 13 august 2005.

(4) La 25 ianuarie 2022, Curtea de Justiție a Uniunii Europene („Curtea”), în hotărârea sa în cauza C-181/20 ([5]), a declarat nevalid articolul 13 alineatul (1) din Directiva 2012/19/UE în măsura în care dispoziția respectivă privește panourile fotovoltaice introduse pe piață între 13 august 2005 și 13 august 2012, din cauza efectului retroactiv nejustificat. Curtea a statuat că, înainte de adoptarea Directivei 2012/19/UE, legiuitorul Uniunii a lăsat statelor membre opțiunea de a impune suportarea costurilor legate de gestionarea deșeurilor rezultate din panourile fotovoltaice de către deținătorii actuali sau anteriori de deșeuri sau de către producătorul sau distribuitorul panourilor fotovoltaice, în temeiul articolului 14 din Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului ([6]). Ulterior, legiuitorul Uniunii a stabilit, prin articolul 13 alineatul (1) din Directiva 2012/19/UE, o

([1]) JO C 184, 25.5.2023, p. 102.
([2]) Poziția Parlamentului European din 6 februarie 2024 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial) și Decizia Consiliului din 4 martie 2024.
([3]) Directiva 2012/19/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 iulie 2012 privind deșeurile de echipamente electrice și electronice (DEEE) (JO L 197, 24.7.2012, p. 38).
([4]) Directiva 2002/96/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 ianuarie 2003 privind deșeurile de echipamente electrice și electronice (DEEE) (JO L 37, 13.2.2003, p. 24).
([5]) Hotărârea Curții (Marea Cameră) din 25 ianuarie 2022, VYSOČINA WIND a.s./Česká republika – Ministerstvo životního prostředí, C-181/20, ECLI:EU:C:2022:51.
([6]) Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind deșeurile și de abrogare a anumitor directive (JO L 312, 22.11.2008, p. 3).

normă potrivit căreia aceste costuri să fie suportate în toate statele membre de către producători, inclusiv în ceea ce privește produsele pe care producătorii le introduseseră deja pe piață la un moment în care Directiva 2008/98/CE era în vigoare. Curtea a statuat că trebuie să se considere că această normă se aplică retroactiv și, prin urmare, este susceptibilă să încalce principiul securității juridice și că o astfel de retroactivitate conduce la invaliditatea normei respective în măsura în care aceasta se aplică panourilor fotovoltaice introduse pe piață înainte de intrarea în vigoare a Directivei 2012/19/UE.

(5) În hotărârea sa, Curtea a statuat, de asemenea, că adoptarea de către un stat membru a unui act legislativ contrar unei directive a Uniunii înainte de adoptarea respectivei directive nu constituie, în sine, o încălcare a dreptului Uniunii, deoarece atingerea rezultatului prevăzut de directivă nu poate fi considerată ca fiind grav compromisă înainte ca directiva să facă parte din ordinea juridică a Uniunii.

(6) Hotărârea Curții implică direct faptul că articolul 13 alineatul (1) din Directiva 2012/19/UE ar trebui să fie modificat astfel încât să nu se aplice în ceea ce privește deșeurile rezultate din panourile fotovoltaice provenite de la alți utilizatori decât gospodăriile particulare și introduse pe piață între 13 august 2005 și 13 august 2012. În plus, având în vedere considerațiile expuse în hotărârea Curții, este necesar să se modifice Directiva 2012/19/UE și în ceea ce privește finanțarea costurilor aferente deșeurilor rezultate din panourile fotovoltaice provenite de la gospodării particulare, în cazul căreia se aplică articolul 12 din Directiva 2012/19/UE, precum și în ceea ce privește alte EEE, pentru deșeurile provenite atât de la gospodării particulare, cât și de la alți utilizatori decât gospodăriile particulare, care se află într-o situație comparabilă cu cea a panourilor fotovoltaice.

(7) Articolul 2 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2012/19/UE extinde domeniul de aplicare al directivei respective la toate EEE începând cu 15 august 2018. În mod similar panourilor fotovoltaice, EEE care nu intrau în domeniul de aplicare al Directivei 2012/19/UE în temeiul articolului 2 alineatul (1) litera (a) din directiva menționată, dar care au intrat în domeniul de aplicare al acesteia începând cu 15 august 2018 în temeiul articolului 2 alineatul (1) litera (b) din aceasta (denumite în continuare „EEE care intră în domeniul de aplicare deschis”), nu fuseseră incluse anterior nici în domeniul de aplicare al Directivei 2002/96/CE. Prin urmare, înainte de adoptarea Directivei 2012/19/UE, statelor membre li se lăsase posibilitatea, în temeiul articolului 14 din Directiva 2008/98/CE, de a impune suportarea costurilor aferente gestionării deșeurilor rezultate din EEE respective de către deținătorii actuali sau anteriori ai deșeurilor sau de către producătorul sau distribuitorul echipamentului respectiv. Prin urmare, aplicarea articolului 13 alineatul (1) din Directiva 2012/19/UE pentru EEE care intră în domeniul de aplicare deschis ar fi, din motivele expuse în hotărârea Curții, contrară principiului securității juridice. În plus, întrucât Directiva 2012/19/UE include EEE care intră în domeniul de aplicare deschis numai începând cu 15 august 2018, articolul 13 alineatul (1) ar trebui să fie modificat astfel încât să nu se aplice EEE care intră în domeniul de aplicare deschis introduse pe piață între 13 august 2005 și 15 august 2018.

(8) Ca dispoziție care reflectă articolul 13 alineatul (1) din Directiva 2012/19/UE, care se aplică altor utilizatori decât gospodăriile particulare, articolul 12 alineatul (1) din directiva menționată coroborat cu articolul 12 alineatul (3) din aceasta impune producătorilor finanțarea costurilor de colectare, tratare, valorificare și eliminare în condiții de protecție a mediului a DEEE provenite de la gospodăriile particulare, în ceea ce privește produsele introduse pe piață după 13 august 2005. Din motivele expuse în hotărârea Curții, în măsura în care respectivele dispoziții se aplică finanțării costurilor de gestionare a deșeurilor pentru panourile fotovoltaice introduse pe piață între 13 august 2005 și 13 august 2012 și pentru EEE care intră în domeniul de aplicare deschis introduse pe piață între 13 august 2005 și 15 august 2018, acestea s-ar aplica și retroactiv, într-un mod care contravine principiului securității juridice. Prin urmare, articolul 12 din Directiva 2012/19/UE ar trebui să fie modificat astfel încât să nu se aplice panourilor fotovoltaice introduse pe piață între 13 august 2005 și 13 august 2012 și nici EEE care intră în domeniul de aplicare deschis introduse pe piață între 13 august 2005 și 15 august 2018.

(9) Directiva 2012/19/UE completează Directiva 2008/98/CE, care este unul dintre actele legislative generale privind gestionarea deșeurilor din Uniune. Prin urmare, articolele 8 și 14 din Directiva 2008/98/CE ar trebui să se aplice gestionării deșeurilor rezultate din panouri fotovoltaice și a deșeurilor rezultate din EEE care intră în domeniul de aplicare deschis pentru perioada în care panourile fotovoltaice și deșeurile rezultate din EEE care intră în domeniul de aplicare deschis nu intră sub incidența Directivei 2012/19/UE, ca urmare a modificării articolelor 12 și 13 din Directiva 2012/19/UE prin intermediul prezentei directive.

(10) Articolul 14 alineatul (4) și articolul 15 alineatul (2) din Directiva 2012/19/UE prevăd ca EEE introduse pe piață să fie marcate, de preferință în conformitate cu standardul european EN 50419, care a fost adoptat de Cenelec în martie 2006. Respectivul standard a fost revizuit pentru a actualiza trimiterile la Directiva 2012/19/UE pe care le conține. Trimiterea la standard de la articolele respective ar trebui, prin urmare, să fie actualizată pentru a face trimitere la versiunea revizuită a standardului european EN 50419, care a fost adoptată de Cenelec în iulie 2022.

(11) Articolul 15 alineatul (2) din Directiva 2012/19/UE prevede că pentru a permite determinarea fără echivoc a datei de introducere pe piață a EEE, statele membre trebuie să se asigure că pe EEE există un marcaj care specifică faptul că EEE a fost introdus pe piață după data de 13 august 2005. Ca urmare a modificărilor aduse articolelor 12 și 13, articolul 15 alineatul (2) ar trebui să fie modificat în ceea ce privește panourile fotovoltaice și EEE care intră în domeniul de aplicare deschis, astfel încât să se clarifice faptul că obligația de marcare se aplică numai de la 13 august 2012 în ceea ce privește panourilor fotovoltaice și numai de la 15 august 2018 în ceea ce privește EEE care intră în domeniul de aplicare deschis.

(12) Pentru a menține principiul securității juridice în cadrul viitoarelor revizuiri ale Directivei 2012/19/UE, este important să se acorde o atenție deosebită prevenirii adoptării oricăror dispoziții care ar putea avea efecte retroactive nejustificate. În plus, este necesar să se ofere claritate și previzibilitate producătorilor de EEE în ceea ce privește condițiile de funcționare care erau în vigoare la momentul introducerii pe piață a produselor lor. Această abordare ajută la evitarea riscului de a suporta costuri imprevizibile legate de gestionarea DEEE în viitor. În plus, este important ca astfel de revizuiri să respecte ierarhia deșeurilor, astfel cum se prevede la articolul 4 din Directiva 2008/98/CE.

(13) În conformitate cu Declarația politică comună din 28 septembrie 2011 a statelor membre și a Comisiei privind documentele explicative ([7]), statele membre s-au angajat ca, în cazuri justificate, să transmită alături de notificarea măsurilor lor de transpunere și unul sau mai multe documente care să explice relația dintre componentele unei directive și părțile corespunzătoare din instrumentele naționale de transpunere. În ceea ce privește prezenta directivă, legiuitorul consideră că este justificată transmiterea unor astfel de documente.

(14) Tratarea necorespunzătoare a deșeurilor rezultate din panouri fotovoltaice și a deșeurilor rezultate din EEE care intră în domeniul de aplicare deschis cauzează efecte negative semnificative asupra sănătății și asupra mediului. Prin urmare, este important să se asigure tratarea corespunzătoare a deșeurilor rezultate din panouri fotovoltaice și să fie maximizată valorificarea deșeurilor din panourile fotovoltaice. Fără a aduce atingere modificărilor introduse de prezenta directivă în ceea ce privește obligațiile financiare care sunt necesare pentru a acoperi colectarea și tratarea deșeurilor de panouri fotovoltaice introduse pe piață înainte de 13 august 2012 și a deșeurilor rezultate din toate EEE care intră în domeniul de aplicare deschis introduse pe piață înainte de 15 august 2018, este important ca statele membre să asigure gestionarea în condiții de protecție a mediului a DEEE respective. Statele membre ar putea încuraja producătorii, prin intermediul schemelor lor individuale sau colective de răspundere extinsă a producătorilor, să colecteze și să trateze în mod corespunzător DEEE istorice rezultate din panouri fotovoltaice și deșeurile rezultate din EEE care intră în domeniul de aplicare deschis.

(15) Atunci când se revizuiește Directiva 2012/19/UE și se remediază deficiențele acesteia, este esențial să se garanteze că costurile de gestionare a DEEE nu sunt transferate în mod disproporționat asupra consumatorilor sau cetățenilor. În acest scop, ar trebui să se țină seama de principiul „poluatorul plătește”, să se abordeze eventualele dispoziții referitoare la obiectivele de colectare a DEEE și să se asigure respectarea ierarhiei deșeurilor, astfel cum se prevede la articolul 4 din Directiva 2008/98/CE.

(16) Întrucât obiectivele prezentei directive nu pot fi realizate în mod satisfăcător de către statele membre dar, având în vedere amploarea și efectele sale, acestea pot fi realizate mai bine la nivelul Uniunii, aceasta poate adopta măsuri, în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este prevăzut la articolul respectiv, prezenta directivă nu depășește ceea ce este necesar pentru realizarea obiectivelor respective,

([7]) JO C 369, 17.12.2011, p. 14.

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

Articolul 1

Modificarea Directivei 2012/19/UE

Directiva 2012/19/UE se modifică după cum urmează:

1. Se introduce următorul articol:

„*Articolul 24a*

Revizuire

(1) Până cel târziu la 31 decembrie 2026, Comisia evaluează necesitatea revizuirii prezentei directive și, după caz, prezintă o propunere legislativă în acest sens, însoțită de o evaluare aprofundată a impactului socioeconomic și de mediu.

(2) La evaluarea impactului menționată la alineatul (1), Comisia ia în considerare în special dacă sunt necesare următoarele elemente:

(a) dispoziții care să garanteze în mod specific faptul că principiul securității juridice este respectat și că nu există efecte retroactive nejustificate în vreun stat membru;

(b) dispoziții care să asigure implementarea ierarhiei deșeurilor, astfel cum este prevăzută la articolul 4 din Directiva 2008/98/CE;

(c) dispoziții care să garanteze că cetățenii și consumatorii nu sunt împovărați cu costuri disproporționate, în conformitate cu principiul «poluatorul plătește»;

(d) dispoziții care să asigure punerea în aplicare și executarea deplină a prezentei directive, în special în ceea ce privește obiectivele de colectare adecvate, precum și în ceea ce privește prevenirea comerțului ilegal cu DEEE;

(e) crearea în cadrul prezentei directive a unei noi categorii de EEE pentru «panouri fotovoltaice», cu scopul de a separa panourile fotovoltaice de categoria 4 de EEE existentă, «echipamente de mari dimensiuni», astfel cum se menționează în anexele III și IV, și calcularea obiectivelor de colectare a deșeurilor de panouri fotovoltaice disponibile pentru colectare pe baza duratei lor de viață preconizate, iar nu pe baza cantității de produse introduse pe piață;

(f) instituirea unui mecanism prin care să se asigure că, în cazul în care producătorul intră în faliment sau este lichidat, vor fi acoperite financiar costurile viitoare ale colectării, tratării, valorificării și eliminării ecologice a deșeurilor de panouri fotovoltaice provenite atât de la gospodării private, cât și de la alți utilizatori.”

2. Articolul 12 se modifică după cum urmează:

(a) alineatul (1) se înlocuiește cu următorul text:

„(1) Statele membre veghează ca producătorii să asigure cel puțin finanțarea colectării, tratării, valorificării și eliminării în condiții de protecție a mediului a DEEE provenite de la gospodăriile particulare care au fost stocate la centrele de colectare instituite în conformitate cu articolul 5 alineatul (2), după cum urmează:

(a) pentru DEEE rezultate din EEE menționate la articolul 2 alineatul (1) litera (a), altele decât panourile fotovoltaice, în cazul în care EEE respective au fost introduse pe piață după 13 august 2005;

(b) pentru DEEE rezultate din panouri fotovoltaice, în cazul în care panourile fotovoltaice respective au fost introduse pe piață începând cu 13 august 2012; și

(c) pentru DEEE rezultate din EEE menționate la articolul 2 alineatul (1) litera (b) și care nu intră sub incidența articolul 2 alineatul (1) litera (a), în cazul în care EEE respective au fost introduse pe piață începând cu 15 august 2018.”;

(b) la alineatul (3), primul paragraf se înlocuiește cu următorul text:

„(3) Fiecare producător este răspunzător de finanțarea operațiunilor prevăzute la alineatul (1) privind deșeurile provenite de la propriile produse. Producătorul poate opta să-și îndeplinească această obligație în mod individual sau aderând la un sistem colectiv.”;

(c) alineatul (4) se înlocuiește cu următorul text:

„(4) Responsabilitatea pentru finanțarea costurilor de gestionare a DEEE rezultate din produsele menționate la articolul 2 alineatul (1) litera (a), altele decât panouri fotovoltaice, introduse pe piață la 13 august 2005 sau înainte de această dată (denumite în continuare «deșeuri istorice») este asigurată prin unul sau mai multe sisteme la care toți producătorii existenți pe piață în momentul generării costurilor respective contribuie în mod proporțional, de exemplu în funcție de cota lor de piață per tip de echipament.”

3. La articolul 13, alineatul (1) se înlocuiește cu următorul text:

„(1) Statele membre se asigură ca finanțarea costurilor de colectare, tratare, valorificare și eliminare în condiții de protecție a mediului a DEEE provenite de la alți utilizatori decât gospodăriile particulare să fie asigurată de producători, după cum urmează:

(a) pentru DEEE rezultate din EEE menționate la articolul 2 alineatul (1) litera (a), altele decât panourile fotovoltaice, în cazul în care EEE respective au fost introduse pe piață după 13 august 2005;

(b) pentru DEEE rezultate din panouri fotovoltaice, în cazul în care panourile fotovoltaice respective au fost introduse pe piață începând cu 13 august 2012; și

(c) pentru DEEE rezultate din EEE menționate la articolul 2 alineatul (1) litera (b) și care nu intră sub incidența articolul 2 alineatul (1) litera (a), în cazul în care EEE respective au fost introduse pe piață începând cu 15 august 2018.

Pentru deșeurile istorice rezultate din EEE menționate la articolul 2 alineatul (1) litera (a), altele decât panourile fotovoltaice, care sunt înlocuite cu noi produse echivalente sau cu noi produse care îndeplinesc aceeași funcție, finanțarea costurilor este asigurată de producătorii respectivelor produse în momentul furnizării acestora. Statele membre pot prevedea, ca soluție alternativă, ca și alți utilizatori, cu excepția gospodăriilor particulare, să participe, parțial sau în totalitate, la respectiva finanțare a costurilor.

Pentru deșeurile istorice de EEE menționate la articolul 2 alineatul (1) litera (a), altele decât deșeurile de panouri fotovoltaice, finanțarea costurilor este asigurată de utilizatori, alții decât gospodăriile particulare.”

4. La articolul 14, alineatul (4) se înlocuiește cu următorul text:

„(4) Pentru a reduce la minimum eliminarea DEEE sub formă de deșeuri municipale nesortate și pentru a facilita colectarea separată a acestora, statele membre se asigură că producătorii marchează în mod corespunzător, cu simbolul prezentat în anexa IX – de preferință în conformitate cu standardul european EN 50419:2022 – EEE introduse pe piață. În situații excepționale în care acest lucru este necesar din cauza dimensiunii sau a funcției produsului, simbolul se imprimă pe ambalaj, pe instrucțiunile de utilizare și pe certificatul de garanție pentru EEE.”

5. La articolul 15, alineatul (2) se înlocuiește cu următorul text:

„(2) Pentru a permite determinarea fără echivoc a datei de introducere pe piață a EEE, statele membre se asigură că pe EEE există un marcaj care specifică faptul că echipamentul a fost introdus pe piață după 13 august 2005. În acest scop, se aplică, de preferință, standardul european EN 50419:2022.

Pentru panourile fotovoltaice, obligația menționată la primul paragraf se aplică numai panourilor fotovoltaice introduse pe piață începând cu 13 august 2012.

Pentru EEE menționate la articolul 2 alineatul (1) litera (b) și care nu intră în domeniul de aplicare al articolului 2 alineatul (1) litera (a), obligația menționată la primul paragraf de la prezentul alineat se aplică numai EEE introduse pe piață începând cu 15 august 2018.”

Articolul 2

Transpunerea

(1) Statele membre asigură intrarea în vigoare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive până la 9 octombrie 2025. Statele membre informează de îndată Comisia cu privire la aceasta.

Atunci când statele membre adoptă dispozițiile respective, acestea conțin o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere la data publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.

(2) Comisiei îi sunt comunicate de către statele membre textele principalelor dispoziții de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.

Articolul 3

Intrarea în vigoare

Prezenta directivă intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Articolul 4

Destinatari

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Adoptată la Strasbourg, 13 martie 2024.

Pentru Parlamentul European	*Pentru Consiliu*
Președinta	*Președintele*
R. METSOLA	H. LAHBIB